

PRO SOS

..... HANKE

TÄYDENTÄVÄ JA EHKÄISEVÄ TOIMEENTULOTUKI

Soveltamisohjeiden koonti eri alueilta (taulukot)

Linda Si
Sosiaalityön opiskelija
Kevät 2019

Sisällys

Taulukot

Asumiseen ja kodin irtaimistoon liittyvät kulut

- Taulukko I
- Taulukko II

Lapsiin ja perheisiin liittyvät kulut

- Taulukko I
- Taulukko II

Hautausmenot

- Taulukko I
- Taulukko II

Opiskeluihin liittyvät kulut

- Taulukko I
- Taulukko II

Vaatemenot

- Taulukko I
- Taulukko II

Muut taulukot

- Taulukko I
- Taulukko II

Lukuohje taulukoihin

Tässä koonnissa käsiteltäviä alueita ja kaupunkeja/kuntia on yhteensä kahdeksantoista. Tilan rajallisuuden ja selkeyden vuoksi täydentävää tukea käsitellään aihetta/lajia kohden kahdessa eri taulukossa. Toisessa taulukossa tarkastellaan alueita sekä mukana olevista kaupungeista kolmea väkiluvultaan suurinta kaupunkia. Toisessa taulukossa ovat yhdeksän muuta kaupunkia/kuntaa. Käsiteltäviä kategorioita on kuusi, joten taulukoita on yhteensä kaksitoista.

Taulukon teksteissä on pyritty noudattamaan samaa sanojen ja lauseiden muotoilua kuin alueiden ja kaupunkien/kuntien omissa ohjeistuksissa, mutta osaa on kuitenkin muokattu tilan rajallisuuden ja selkeyden vuoksi.

Taulukon vasemmassa reunassa lukee menolaji, jota käsitellään ja yläreunassa käsiteltävä alue/kaupunki/kunta.

x= kyseinen menolaji on mainittu huomioitavaksi alueen/kaupungin/kunnan ohjeistuksissa täydentävän/ehkäisevän toimeentulotuen menoksi, mutta siihen ei liity tarkempaa/laajempaa ohjeistusta tai lisähuomautuksia

*= tähdellä (ja numerolla) merkittyyn kohtaan liittyy lisätietoa, mikä ei ole mahtunut laatikkoon.

Lisätieto löytyy taulukon alapuolelta

Kodin hankinnat	Essote	Eksote	Pohjanmaan kunnat	Etelä-Pohjanmaa kunnat	Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	Siun sote	Oulu	Turku	Espoo
Aikuuvustus/ kodin perustamis- /perusvarustus	max.300e/perhekunta kattaa pöydän, tuolit sekä kodin käyttötavarat (astiat, valaisimet, kodintekstiilit). Lisäksi tai erikseen alla luettua irtaimistoa.*1	250e /harkinnalla lisäksi puolet ruokakunnan perusosasta.	400e /henkilö 600e/2 henkilöä 800e /lapsiperhe alla mainitut hankinnat enintään näiden summien verran.	150-500e perheen koosta riippuen. Myönnetään pääsääntöisesti kerran. Yksittäisiin kodinhankintoihin tukea harkinnalla.	perusvarustus max.340e/1 hlö max.540e/2 hön talous sis. sänky+patja. Lapsiperheen kohdalla yksilökohtainen harkinta.*2	max.150e /yksinasuvalle max.300e /perheelle	max.500e /yksin asuvalle max.700e/avo- aviopari max.800e /yksihuoltoja max.1000e /avo-/aviopari, jolla lapsia *3 kertaaluonteisena	max.200e /yksinasuva max.300e /avo-/aviopari max.500e /lapsiperhe	400e 600e /perheelliset 250e /Claniluoma tukiasunto 150e /Kuninkaankallio tukiasunto
Parisänky/sänky ja patja	max.85e /sänky max.40e /patja	160e /parisänky+patja tai 2h runkopatja 50e /sänky, 100e /runkopatja, 50e /patja	max.180e /hlö sis.patjan		max.100e sis. patja. max.80e /lapsen sänky sis. patja		max.150e max.70e /lapsen sänky		85e /1 hön sänky 170e /2hön tai kerrossänky 50e /patja 100e /pinna-sänky ja patja
Pöytä+tuolit	max.135e (erikseen hankittuina)	50e 30e /ruokapöytä	max.100/200e (1-2hlö/lapsiperhe)						150e
Pyykinpesukone	max.300e , mikäli taloyhtiössä ei ole käytettävissä pesukonetta.	300e , lapsiperheelle, mikäli taloyhtiössä ei ole pesutupaa tai hankinta on muuten perusteltua esim. terveydellisistä syistä.	max.350e ensisijaisesti lapsiperheelle, sairaalle, vammaisille henkilöille. (200e lapsettomalle ruokakunnalle) huomioiden onko asuintalossa kohtuulliset pyykinpesu-mahdollisuudet, sis. kuljetus ja asennus.	max.250e	max.300e , mikäli taloyhtiössä ei ole pesutupaa tai koneen hankinta on muutoin perusteltua.	max.200e mikäli taloyhtiössä ei ole pesukonetta tai hakijalla ei ole muuta pyykinpesumahdollisuutta. Enintään 5. vuoden välein.	max.300e	max.100e /käyettyn koneeseen (ensisijainen) max.300e /uuteen koneeseen maksusitoumuksena. Pitkäaikaisasiakkaalle erityisen syyn vuoksi.	275e+alv , jos taloyhtiössä ei ole pesutupaa tai on muita erityisiä perusteita pesukoneen myöntämiseksi
Muut kodinkoneet	max.220e /jääkaappi (ellei sisälly keittiön kalusteisiin) max.50e /muri	200e /jääkaappi 50e /muri 50e /mikro	max.60e /muri		max.240e /jääkaappi max.280e /liesi		max.200e /jääkaappi max.50e /muri max.40e /mikro		135e+alv /jääkaappi *6, 455e+alv /jääkaappi-pakastin*6 (vain omistusasunnossa oleville) 70e /muri
Muita huomioitavia kuluja		100e /astiat, valaisimet ja tekstiilit yht. pesukoneen kohtuulliset korjauskulut. 50e /vuodevaatteet	max.50e /hlö (pyyhkeet, tikki, tynny)				Vastaavat välttämättömät hankinnat kierrätystasotason tai alimman markkinahinnan mukaisesti.		max.50e /huonekalujen kuljetus 30e /kuljetusmaksu*6 30e /kodinkoneen asennus*6 10e /kierrätyslaitteen palautus*6
Muut huomiot		Aikuuvustus myönnetään, kun asuntoon muutettaessa ei ole mitään irtaimistoa eikä niitä ole mahdollisuutta hankkia/saada.				Aikuuvustus myönnetään ensisijaisesti maksusitoumuksella työtoiminnan valmistamiin tai kierrätystuotteisiin.	Aikuuvustuksen kanssa samalla kertaan/samaan aikaan 3 vuoden sisällä ei voida myöntää muita mainittuja tarvikkeita ilman erityistä, dokumentoitua syytä.		Kodinkoneet kiipailutettuja, sopimusomittajia on Gigantti oy. Sopimushinnat ovat alivittomia.
Edellytykset tuen myöntämiseksi	Kodin tarvikkeita huomioidaan toimeentulotuksessa, kun kyseessä on asiakkaan ensiasunto tai asunto pitkän asunnottomuuden jälkeen	Kun se on välttämätöntä hakijan tausta ja olosuhteet huomiota ottaen. Esim. pitkän laitoshoidon tai asunnottomuuden jälkeen tai jos tulotaso huomioiden ei voida edellyttää sääsiämistä isompia hankintoja varten	Myönnettäessä täydentävää tukea joihinkin kodinhankintoihin on perusteltua ottaa huomioon pitkäaikainen eläminen. Täydentävä tuki myönnetään ostokuitilla tai maksusitoumuksesta vastaan.	Kun se hakijan tausta ja olosuhteet tai terveydentila huomiota ottaen on välttämätöntä kodin perustarvikkeiden saamiseksi esim. pitkän laitoshoidon/ asunnottomuuden tai nuoren itsenäisyyden tukemiseksi	Poikkeustapauksissa, kun se hakijan tilanne ja olosuhteet huomioiden on välttämätöntä kodin perustarvikkeiden saamiseksi, esim. pitkän laitoshoidon, asunnottomuuden tai vankilatuomion jälkeen.	Erityisen painavista syistä kertaaluonteisesti esim. pitkän laitoshoidon, vankeustuomion tai asunnottomuuden jälkeen.	Tukea voidaan myöntää tarveselvitykseen ja kustannusarvioon perustuen, mikäli hakija ei voi muulla kohtuullisella tavalla rahoittaa hankintoja, eikä hän ole voinut tulla ilaan varoillaan varautua hankintoihin. Erityisenä perusteena asunnottomuus tai tilanne, jossa hakijalla ei ole lainkaan koti-irtaimistoa.	Jos välttämätöntä kodin irtaimistoa ei ole eikä niitä ole mahdollisuutta hankkia/itself hankkia. Myös pitkän asunnottomuuden, laitoshoidon tai tukiasunnosta omaan siirtymisen jälkeen. Hakijan on selvitettävä mitä on tapahtunut aikaisemmalta kodin irtaimistolle	Henkilöille, joilla on perustoimeentulotuksen asiakkuus ja joilla ei ole irtaimistoa ja tarvikkeita tai henkilöille, joiden ei ole mahdollista hankkia niitä lähiaina. Aikuuvustus pitkäaikaan asunnottomana olemalla ja tarvikkeita ja joilla ei ole mahdollisuutta hankkia niitä lähiaina.
Muut asumis-kustannukset (esim. vuokratuotot, irtaimiston varastointi)			Tilanteissa, joissa asunnon homevaurion tai vastaavan terveyshaitan vuoksi joudutaan asumaan muualla kuin omassa asunnossa, pakolliset asumiskustannukset otetaan huomioon niin kauan kun ruokakunnan on välttämätöntä asua poissa omasta asunnostaan. Irtaimiston varastointiin kustannuksiin voidaan myöntää tukea, jos siihen on erityinen peruste ja varastointiaika on kohtuullinen.	Muut kuin perusmenoihin kuuluvat asumisesta aiheutuvat menot. Esim. vuokra-tai sähkövakuus silloin kun se on välttämätön, mutta asiakas ei voi saada sitä keleistä.	Tuholaismyrkytyksen jälkeen voidaan myöntää tarvittaessa 1t-tukea huonekalujen ja välttämättömien kodin tarvikkeiden hankintaan. Tavaroiden varastointiin voidaan myöntää maksusitoumus, jos varastointi on perusteltua ja aika kohtuullinen.	Vuokratuotot kelan kielellisen päätöksen jälkeen erityisin perustein kertaaluonteisesti.	Erityisin perustein vuokratuotot kunnan sisällä max.200e. toiseen kuntaan muutettaessa tukea voidaan myöntää, mikäli ne eräänäytävät maksettavaksi ennen muuttopäivää. kunnasta pois muutettaessa max. 1000e (vähennettävä kelasta saatava muutotuki) perusteiden täytyessä*5	Vangelle tulee tarvittaessa huomioida menona kohtuulliset säilytyskustannukset tuomion ajaksi.	Jos Kela ei ole myöntänyt vuokratuotot, eikä asiakas pysty itse järjestämään itse vuokratuotot, voidaan perusteiden mukaan myöntää vuokratuotot. Perusteita voivat olla esim. terveydelliset syyt, työ- tai opiskelupaikka toiselta paikkakunnalta, asunnottomuus tai sen uhka, perhekoon muutos.

*1 Vastaanotokeskuksesta 1. asuntoon muuttavalle, oleskeluluvan saaneelle turvapaikanhakijalle myönnetään 1 kk:n perusosan suuruinen aikuuvustus sekä em. ohjeiden mukainen avustus. Kiintiöpakolaisille myönnetään aikuuvustuksena 1 kk:n perusosa

*2 Ohjetta noudatetaan myös Suomeen muuttavien paluumuuttajien kohdalla. Perheenyhdistämisen kautta Suomeen saapuneiden ja myönteisen oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kohdalla voidaan harkinnan mukaan käyttää pakolaisten kodinperusvarustus ja vaateavustusrahoitusta (ehkäisevä toimeentulotuki)

*3 Mikäli aikuuvustus on myönnetty, niin samalla kertaan/ 3 vuoden sisällä ei voida myöntää alla mainittuja kodintarvikkeita, ellei siihen ole erityisiä dokumentoituja syitä

*4 Kiireellisessä asunnontarpeessa olevalle henkilölle/perheelle voidaan hyväksyä 1 kk kohtuullista vuokraa vastaava vakuusittomuus (jos Kelaista kieltävä päätös), mikäli hän ei ole voinut varautua/ennakoida asunnontarvetta eikä mahdollisuutta hoitaa vakuutta muilla tavoin. Mikäli toimeentulotuksen asiakkaan on erityisen vaikeaa saada asuntoa jätetä kohtuuhintaisista asunnoista, hän kuuluu sosiaalihuollon vastuulle asumisen järjestämisessä tai hänellä on muita erityisiä syitä voidaan myöntää vakuusittomuus max. 3 kk vuokraa vastaava summa osana palvelusuunnitelmaa, johon liittyy asumisohjauspalvelu. Mikäli edellä mainitut edellytykset täyttyvät, voidaan palvelusuunnitelman mukaisesti pääsääntöisesti osana asumisohjausta hakijalle myöntää tarpeen mukaan lisävakuus asuntoon, jossa on ollut joko Kelaista/ sosiaalitoimesta saatu aikaisempi 1 kk vakuus, mutta vuokranantaja vaatii perustelluista syistä lisävakuutta (1+2kk, max. 3 kk vuokraa vastaava summa)

*5 Tukea muutokustannuksiin toiseen kuntaan voidaan myöntää täydentävää tai ehkäisevää tukea, mikäli muutolle on esitetty hyväksyttävät syyt (mm. perhelanne, työnsaanti, opiskelu) eikä hakija voi saada muutokuluhin tukea muilla tavoin. Hakijan tulee esittää yksityily tarveselvitys ja menosta maksutusitteen. Mikäli ei ole esittänyt maksutusitettä, tulee esittää kustannusarvio vähintään kolmelta eri toimittajalta.

*6 Gigantti oy sopimushinta

Kodin hankinnat	Rovaniemi	Salo	Kaarina	Naantali	Jyväskylä	Jämsä	Laukaa	Äänekoski	Joutsa
Alkuavustus/ kodin perustamis- kustannus/ perusvarustus	max.300e yksin asuvalle max.500e pariskunnalle/perheelle Välttämättömään irtaimistoon	200e/yksin asuvalle 300e/ 2 hio talous suuremman perheen kohdalla aina +100e/hlö	300e/yksin asuvalle 400e/pariskunnalle Lapsiperheille lisäksi 50e/lapsi	300e/yksin asuvalle 400e/pariskunnalle Lapsiperheille lisäksi 50e/lapsi *1	200e/ yksin asuvalle 300e/perheelliselle	max.300e sis. sängyn	200e/yksin asuvalle 300e/perheelliselle välttämättömät hankinnat	max.200e/ yksin asuvalle max.300e/ perheelle välttämättömät hankinnat	Pitkään jatkuneessa heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien perheiden odottamattomiin tarpeellisiin menoihin ehkäisevänä toimeentulotukena mm. lastenhoito- tarvikkeet, vauunut, rattaat
Parisänky/sänky ja patja			max.120e/sänky sis. patja.	max.130e/sänky sis. patja erityisellä harkinnalla.	100e/aikuinen 80e/lapsi 50e/vastasyntynyt	max.130e sis.patja max.200e/parisänky sis.patjan max.90e/lapsen sänky	100e 80e/lapsen sänky 50e/vastasyntynyt	max.100e/lapsen sänky	
Pöytä+tuolit					50e/kouluopöytä				
Pyykinpesukone	Tilanteissa, kun taloyhtiössä ei ole pesutupaa asiakkaiden käytettävissä tai pyykinpesukoneen osto tukee asiakkaan itsenäistä selviytymistä.	max.320e lapsiperheille, jos pesukonetta. sis. kuljetus ja asennus	max.300e, Voidaan myöntää yksin asuvalle/lapsettomalle pariskunnalle, jos talossa ei ole käytettävissä pesutupaa.	max.300e lapsiperheille.	max.250e, jos se on välttämätön eikä talossa/ lähietäisyydellä ole pyykkitupaa	max.200e/5 vuoden välein, jos taloyhtiössä ei ole pesukonetta	max.250e, jos se on välttämätön eikä talossa/ lähietäisyydellä ole yhteistä pyykkitupaa.	max.250e lapsiperheille ja henkilöille, joilla oman pesukoneen hankinta on terveydellisesti syistä välttämätöntä eikä taloyhtiössä ole pyykkitupaa.	
Muut kodinkoneet	Kodinkone-hankintoihin voidaan harkinnan mukaan myöntää toimeentulotukea. Kodinkoneiden osalta Rovaniemi on kilpailuttanut esim. pyykinpesukonehankinnat. Hintoja voi tiedustella sosiaalipalvelukeskuksesta	200e/jääkaappi, mikäli asunnossa ei ole.		max.252e/jääkaappi, mikäli se ei kuulu vuokranantajan kustannettavaksi.	max.50e/imuri	max.85e/imuri/ 5 vuoden välein. Omistusasunnossa asuville halvin jääkaappi ja liesi	max.50e/imuri		
Muut huomioit	Irtaimisto ohjataan pääsääntöisesti hankittamaan käytettynä hyödyntäen kirpputorien tarjontaa ja yksityishenkilöiden välistä kaupankäyntiä	Ensisijaisesti maksusitoumus Salon Ekocenterille. Kalustustarpeen selvittämiseksi tehdään tarvittaessa kotikäynti.							
Edellytykset tuen saamiselle	Menojen välttämättömyys arvioidaan tapauskohtaisesti suhteessa toimeentulotuen hakijan olosuhteisiin ja elämäntilanteeseen. Arvioinnissa puoltava tilanne on esim. pitkä asunnottomuus, laitoshoido, toimeentulotuen asiakkuus	Kun se hakijan tausta ja olosuhteet huomioiden on välttämätöntä kodin perustarvikkeiden saamiseksi esim. pitkän laitosjakson tai asunnottomuuden jälkeen. Kodinkoneisiin avustusta pitkäaikais- ja toistuvaisasiakkaille.	Alkuavustus henkilöille, joilla ei ole välttämätöntä irtaimistoa, eikä mahdollisuutta saada/hankkia niitä lähiaikoina esim. asunnottomuuden, pitkän laitoshoidon, päihdehuollon tukiasunnosta omaan asuntoon siirtyville ja erityisen tuen tarpeessa oleville nuorille. Myöntämistä harkittaessa hakijaa pyydetään perustelevaan ja yksilöimään mitä hankintoja on välttämätöntä tehdä.	Alkuavustus henkilöille, joilla ei ole välttämätöntä irtaimistoa, eikä mahdollisuutta saada/hankkia niitä lähiaikoina esim. asunnottomuuden, pitkän laitoshoidon, päihdehuollon tukiasunnosta omaan asuntoon siirtyville ja erityisen tuen tarpeessa oleville nuorille. Myöntämistä harkittaessa hakijaa pyydetään perustelevaan ja yksilöimään mitä hankintoja on välttämätöntä tehdä.	Pitkän asunnottomuuden jälkeen ja/tai toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisasiakkaille	Perustamis- kustannuksiin poikkeustapauksissa, kun se olosuhteet huomioiden on välttämätöntä kodin perustarvikkeiden saamiseksi esim. pitkän laitoshoidon/ asunnottomuuden jälkeen. Asiakaskohtaisesti välttämättömiin kodinhankintoihin voidaan myöntää pitkäaikaiselle toimeentulotuki-asiakkaalle avustusta harkinnan mukaan.	Välttämättömiin kodinhankintoihin voidaan myöntää avustusta henkilöille, joka on ollut pitkään asunnottomana tai/ja on toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisasiakas.		
Muut asumis- kustannukset (esim. vuokravakuus, irtaimiston varastointi)			Varaston vuokrauksesta aiheutuvat menot erityistilanteissa ja jos henkilöllä ei ole vakuutusta asuntoa. Muuttokulut harkinnanvaraisesti maksusitoumuksena/ tositteiden mukaisesti. Päteviä syitä myöntää vuokravakuus (Kelan päätöksen jälkeen) ovat mm. asunnottomuus tai sen uhka, halvempi asunto, terveydelliset syyt ja työ-/opiskelupaikan saaminen.	Varaston vuokrauksesta aiheutuvat kulut vain erityistilanteissa. Muuttokuluihin harkinnanvarainen päätös Kelan päätöksen jälkeen. Päteviä syitä myöntää vuokravakuus (kelan päätöksen jälkeen) ovat mm. asunnottomuus tai sen uhka, halvempi asunto, terveydelliset syyt ja työ-/opiskelupaikan saaminen.			Mikäli kelalta tulee hyökkäävä päätös, voidaan myöntää pääsääntöisesti maksu- sitoumuksena 1 kk vakuus kohtuuhintaiseen asuntoon, jos asunnon tarve on välttämätön.		
*1 Vastaanottokeskuksesta ensimmäiseen asuntoon muuttaville kuntapaikan saaneille pakolaisille, kotouttamisen tukemiseksi, myönnetään alkuavustuksena jokaisen perheenjäsenen perusosa ja normaali alkuavustus.									

Lasten hankinnat	Essote	Eksote	Pohjanmaan kunnat	Etelä-Pohjanmaan kunnat	Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	Siun sote	Oulu	Turku	Espoo
Lastenvaunut ja -rattaat	max.135e/ lastenvaunut max.85e/ lastenrattaat, lapsen synnyttyä tai aikaisintaan 2 kk ennen laskettua aikaa max.270e/ kaksosrattaat, jos perheeseen syntyy kaksoset tai lapset ovat syntyneet lyhyellä aikavälillä.	150e/ lastenvaunut 80e/ lastenrattaat 200e/ yhdistelmävaunut	max.50e/ lastenvaunut max.50e/ lastenrattaat (jos yhdistelmävaunuja ei ole myönnetty) max.200e/ yhdistelmävaunut max.250e/ kaksosrattaat	max.100-250e/ lastenvaunut	max.150e/ lastenvaunut max.80e/ lastenrattaat max.250e/ kaksosvaunut max.150e/ kaksosrattaat	100e/ lastenvaunut 100e/ lastenrattaat	max.120e/ lastenvaunut max.35e/ lastenrattaat max.220e/ yhdistelmävaunut (välttämättömän tarpeen mukaan)	max.120e/ lastenvaunut max.35e/ lastenrattaat max.220e/ yhdistelmävaunut (jos lapsilla on pieni ikäero, alle 2.v)	max.120e/ lastenrattaat max.200e/ yhdistelmävaunut
Lapsen harrastus	max.200e/ vuosi/lapsi yhteen ohjattuun harrastukseen 3. ikävuodesta alkaen, kun perhe on saanut pitkäaikaisesti perustoimeentulotukea, eikä perheellä ole varaa harrastusmenoihin tai pitkäaikainen harrastus on vaarassa päättyä perheen taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Tositteet esitettävä.	max.400e/ vuosi/lapsi yhteen ohjattuun harrastukseen kerrallaan, kun perhe on saanut pitkäaikaisesti perustoimeentulotukea eikä perheellä ole varaa harrastusmenoihin tai pitkäaikainen harrastus on vaarassa päättyä perheen taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Tositteet esitettävä*2	max.200e/ lukukausi/lapsi, max.400e/ vuosi/lapsi. Pääasiassa vasta esikouluikäisille. Osallisuuden edistämiseksi yhteen ohjattuun harrastukseen. Toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaille tai pitkäaikaiseen harrastukseen, joka on vaarassa päättyä taloudellisen tilanteen vuoksi.	max.300e/ vuosi/lapsi yhteen, erityiseen, ohjattuun harrastukseen	max.250e/ vuosi tositteiden perusteella. Pääsääntöisesti esikouluikäisille ja sitä vanhemmille.	max.150e/ vuosi/lapsi ohjattuun harrastukseen ja harrastusväline-hankintoihin toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaana olevalla perheelle tositteita vastaan	max.500e/ vuosi/lapsi ohjattuun harrastukseen järjestäjän esittämään todistukseen ja menotositteisiin perustuen, mikäli muut tuen myöntämisen edellytykset ovat olemassa.	max.130e/ vuosi/6-11v. max.180e/ vuosi/12-17v. kouluikäisille laskua/kuittia vastaan, mikäli lapsella on ollut kyseinen harrastus ennen perheen toimeentulo-asiakkuutta tai muusta erityisestä systä.	max.100e/ 0-3v max.200e/ 4-5v max.400e/ 6-11v max.500e/ 12-17v lapsi/vuosi perustoimeentulotuen pitkäaikaisasiakasperheelle yhteen ohjattuun harrastukseen.
Lasten retket/leirit			Pääsääntöisesti voidaan tukea pitkäaikais- ja toistuvaisasiakkaita. Myös leirin omavastuu- ja matkakulut.		max.200e yksi leiri/vuosi jo 5 vuotta täyttäneille.		Päivähoitomenot kertaaloiteisesti tai osana palvelu- ja toimenpideohjelmaa kohtuullisilla osilla. (jos maksuihin ei saa perustoimeentulotukea, maksuvapautusta eikä maksuvelvoitteita saa muilla tavoin hoidettua)	max.170e/ vuosi/lapsi+ matkakulut/omatku. Lasten leirimaksut ja niistä aiheutuvat matkakulut perheen sosiaalinen ja taloudellinen tilanne huomioiden.	150e/ lapsi/vuosi (ei leirikoulu/koulun retket)
Tuettu loma- ja virkistystoiminta		Omavastuuvuosuksiin ja matkakuluihin voidaan myöntää välikassa taloudellisessa tilanteessa olevalle hakijalle/perheelle	Virkistysmenoihin erityisen syyn tai olosuhteen perusteella tai vaihtoehtoisesti matkulaisten luo. Korkeintaan kerran vuodessa.			Omavastuuosuuteen kokonaan/osiittain asiakaskohtaisen harkinnan perusteella.		Tuettuun lomaan pitkäaikaisperheille voidaan huomioida kohtuullinen omavastuuosuus ja matkakulut kerran vuodessa.	
Urheiluvälineet	50e/ pyörä/ 3-5-v (ei kolimipyörää) 85e/ pyörä/ 6-9v 100e/ pyörä/ 9-15v ja 16-18v + 20e/ kypärä Tuki myönnetään vain kerran ikäkaudessa 100e/ suksipaketti*1 (esikouluikäisestä eteenpäin) 35e/ luistimet*1 (esikouluikäisestä eteenpäin)	70e+20e/ pyörä+kypärä 80e/ suksipaketti 25e/ luistimet	max.120e/ pyörä (vain kun myyminen on jäänyt pieneksi eikä perheessä ole muita käyttökelpoisia pyöriä.) 20e/ kypärä max.100e/ suksipaketti (mikäli koulusta ei voi lainata) max.40e/ luistimet sis.kypärä (mikäli koulusta ei voi lainata)	max.130e/ lapsi/ vuosi/perusliikuntavälineet	max.100e/ pyörä 20e/ kypärä max.100e/ suksipaketti max.30e/ luistimet			max.80e/ pyörä	max.85e/ pyörä alle 10-vuotiaalle max.170e/ pyörä yli 10-vuotiaalle +20e/ kypärä
Turvaistuin	max.200e kertaaloiteisesti, jos vanhempi käy töissä/opsikelee ja vie lasta päivähoitoon.	60e	max.80e/ lastenistuin autoon	max.80e					
Lapsen sänky		80e/ pinna-sänky sis. patjan	max.85e/ pinna-sänky sis. patja, max.150e/ lapsen sänky sis. patjan	max.130e sis.patja			max.70e	max.60e/ pinna-sänky max.35e/ lapsen tai nuoren sänky sis. patja	max.100e/ pinna-sänky sis. patja
Muut huomioitavat kulut	35e/ lastenistuin pyörään + 20e/ kypärä, jos vanhempi käy töissä/opsikelee ja kuljettaa lasta hoitoon pyörällä		max.40e/ lastenistuin pyörään max.30e/ syöttötuoli. Peruskouluun liittyviä kustannuksia voidaan huomioida esim. loppokaretket, leirikoulu, koulukuvat)	max.50e/ turvakaukalo		50e/ hoitopyytä 50e/ syöttötuoli	max.100e/ lapsen syntymää liittyvät muut välttämättömät tarvikkeet		
Muuta huomioitavaa		Tapauskohtainen harkinta välttämättömiin hankintoihin. Asiakkaita ohjataan hankimaan tavarat käytettynä.	Tarvikkeet edellytetään ensisijaisesti hankittavan käytettynä (ei patjat). Tarvikkeita kiertetään perheen sisällä. Asiakaskohtaisen harkinnan perusteella arvioidaan hankinnan tarpeellisuutta ja sitä, voidaanko asiakkaalta edellyttää säästämistä	Lastentarvikkeet voidaan myöntää vauvaperheisiin. Muun ikäisten kohdalla sovelletaan kodin irtaimistoon liittyvää ohjeistusta.			Lähtökohdiana on, että käytetään tarjolla olevia maksuttomia harrastusmahdollisuuksia.		
Lapsen tapaamisesta aiheutuvat kulut	Tapaamisvuorokaudelle lapsen iän mukainen perusosa. Jos tapaaminen ei ulotu seuraavan vrk puolelle maksetaan ruokarahaa (49% peusosasta). Tukea maksetaan 4vrk/kk ja touko-syyskuu ajankaksolta 21vrk ja loka-huhtikuu ajankaksolta 14vrk. Matkakorvaukset: alle 12-v lasten kohdalla 0.20e/km ja yli 12-v julkisen liikenteen mukaiset matkakulut. Matkakulut puoiksi vanhempien kesken.	Perusosan enimmäismäärä lasta kohden max. kahdelta tapaamiskäyntikertalta kuukaudessa sekä kaksi täyttä lomaviikkoa vuodessa. Jos vanhemmat asuvat eri paikkakunnilla, he vastaavat lapsen matka- ja saattokuluista puoiksi. Matkakulut otetaan huomioon tositteita vastaan, edullisimman kulkuneuvon taksaan mukaisesti tai polttoainekulut todellisten kulujen mukaan (jos julkisen liikenteen käyttö ei ole mahdollista)*3	Jos lähivanhemmalle aiheutuu matkakuluja mahdollisessaan lapsen ja etävanhemman tapaamisen, korvataan lähivanhemmalle matkakulut halvimman matkustustavan mukaan. Jos tapaaminen kestää pidempään kuin vahvistetussa sopimuksessa lukee, voidaan ylimeneviltä päiviltä maksaa vanhemmalle ruokarahaa. Vangin lapsiperhettä voidaan tukea välttämättömissä tapaamisista aiheutuvissa kustannuksissa.	Lapsen luonapidosta aiheutuvat lähivanhemmat maksamat matkakustannukset huomioidaan täydentävän toimeentulotuen menoina sellaisissa tapauksessa, jolloin hakija saa Kelan perustoimeentulotukea ja tuen myöntäminen on lapsen edun mukaista.	Vankilan järjestämän perhetapaamisen tapaamiskulut voidaan huomioida silloin, kun kyse on lapsen ja vankilassa olevan vanhemman tapaamisista.		Lapsen päivänormin mukaiset luonapitokulut selvitysten mukaisesti. Matkakulut huomioidaan pääsääntöisesti edullisimman kulkuneuvon mukaan puolitettuna vanhempien kesken. (Tapaamismatkoihin Oulun sisällä ei huomioida matkakuluja ilman erityisiä, dokumentoituja syitä)	Tapaamiskuluihin voidaan myöntää tukea siihen asti, kunnes tapaamisopimus on tehty. Tapaamisesta aiheutuneet matkakulut voidaan huomioida edullisimman matkustustavan mukaisesti sekä lapsen ruokamenoista perusosasta 49%/päivä.	
Elatusapu	Työttömyyskorvauksen lapsikorotuksen verran tosiasiallista maksumuuta vastaan. Elatusapuun osalta asiakas ohjataan hakemaan maksuhojennusta ja/tai vapautusta.								

*1 voidaan huomioida joka talvi, jos edelliset menevät pienemmille sisaruksille, muussa tapauksessa kahden vuoden välein.

*2 lasten ja nuorten harrastusmenoihin voidaan myöntää tukea myös lastensuojelulain perusteella. Eri tahoilta myönnettävä tuki on yhteen sovitettava

*3 jos tapaamisista ei ole vahvistettua sopimusta tai oikeuden päätöstä, voidaan tt-tukea myöntää määräaikaaisesti sopimuksen tai päätöksen vireilläoloaikana

Lasten hankinnat	Rovaniemi	Salo	Kaarina	Naantali	Jyväskylä	Jämsä	Laukaa	Äänekoski	Joutsa
Lastenvaunut ja -rattaat	Olosuhteiden ja elämäntilanteen arvioinnin jälkeen voidaan harkinnan mukaan huomioida käytettyinä hankittujen lastenvaunujen sekä sängyn ja patjan ostohinta.	max.150e /lastenvaunut max.85e /lastenrattaat max.35e /sisaristuun	220e /vaunut ja yhdistelmävaunut 100e /rattaat kaksostenvaunuihin/-rattaisiin harkinnan mukaan. Yhdelle perheelle yhdenlaisiin vaunuihin/rattaisiin tukea vain kerran.	220e /vaunut ja yhdistelmävaunut 100e /rattaat kaksostenvaunuihin/-rattaisiin harkinnan mukaan. Yhdelle perheelle yhdenlaisiin vaunuihin/rattaisiin tukea vain kerran.	max.200e /lastenvaunut max.80e /lastenrattaat	max.180e /lastenvaunut	max.200e /lastenvaunut max.80e /lastenrattaat	max.200e /lastenvaunut max.200e /lastenrattaat	x
Lapsen harrastus	100e /vuosi/lapsi erityisin perustein esim. perhe on saanut pitkäaikaisesti toimeentulotukea, esitettävä tositteet.	max.100e /lapsi/vuosi alle kouluikäiselle max.300e /lapsi/vuosi kouluikäiselle sis. leirimaksut pitkäaikaiselle toimeentulotuen asiakkaille.	200e /lapsi/vuosi laskua tai kuittia vastaan.	200e /lapsi/vuosi toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaille tai muutoin pitkään pienillä tuloilla olleille perheille tositteita tai maksusitoumusta vastaan.	200e /lapsi/vuosi tositteita vastaan toimeentulotuen pitkäaikais- ja toistuvaisasiakkaana oleille perheelle tai muuten pitkään pienillä tuloilla.	200e /lapsi/vuosi tositteita vastaan toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisasiakalle tai muutoin pitkään pienillä tuloilla*1 olleille perheille.	200e /lapsi/vuosi tositteita vastaan toimeentulotuen pitkäaikais-asiakalle tai muutoin pitkään pienillä tuloilla*1 olleille perheille.	max.200e /lapsi/vuosi tositteita vastaan pitkäaikais- tai toistuvaisasiakalle tai muutoin pitkään pienillä tuloilla*1 olleille perheille, esikoulu- ja kouluikäisille.	
Lasten retket/leirit/kerhot		Sisältyy harrastusmenoihin.	50e /perheenjäsen/vuosi yhteen matkaan				max.200e /vuosi/lapsi		
Tuettu loma- ja virkistystoiminta							25e /hio kesälomareissu ml. aikuiset. Tuetuissa lomissa korvataan omavastuu, ei matkakuluja.		
Urheiluvälineet		max.120e /pyörä sis. kypärä. Alle kouluikäiselle vain lastensuojellullisista syistä.	max.150e /pyörä sis. kypärä kouluikäiselle lapselle. Tukea voidaan myöntää perheeseen kerran/lapsi.	max.150e /pyörä sis. kypärä kouluikäiselle lapselle.	80-100e /suksipaketti 30-40e /luistimet 20-30e /sisäpelikengät		30-100e /pyörä 30-100e /suksipaketti 30-40e /luistimet		
Turvaistuin		60e /turvaistuin	100e /lapsi turvaistuin/-kaukalo	100e /lapsi turvaistuin/-kaukalo	100e		max.80e	max.100e /turvakaukalo/-istuun	
Lapsen sänky	x sis. patja	max.85e sis. patja	100e /pinnasänky/sänky sis. patja	100e /pinnasänky/sänky sis. patja		max.90e	80e /lapsen sänky 50e /vasta-syntyneen sänky	max.100e sis. patja	
Muut huomioitavat kulut		100e /perhejuhlat, esim. ristiaiset, rippijuhlat, lakkiaiset, häät, pitkään toimeentulotukea saaneelle henkilölle tai perheelle.			max.95e /talousperhejuhlista aiheutuneisiin kustannuksiin pitkäaikaisille toimeentulotuen asiakkaille.		50e /lasten juhliin (ristiaiset, rippijuhlat, valmistajaiset) pitkäaikaiselle toimeentulotuen asiakkaille.	max.100e /lasten perhejuhlisiin (esim. ristiaiset/rippijuhlat) pitkäaikaisille toimeentulotuki-asiakkaille.	
Muuta huomioitavaa	Asiakkaita ohjataan hankkimaan tarvikkeet käytettyinä.		Pakolaisena ja alaikäisenä yksin Suomen tulleella, alle 21-vuotiaalla on oikeus saada harrastusmenoihin 200e /vuosi.					Lastenvaunuihin ja -rattaisiin, sänkyyn sekä turvakaukalo/-istuimeen myönnetään samaan perheeseen tukea kertaluonteisesti.	
Lapsen tapaamisesta aiheuttavat kulut					Yksilökohtaisen harkinnan mukaan 3kk. Lapsen luonapidosta aiheutuneita menoja voidaan hyväksyä toimeentulotukeen oikeutetulle vanhemmalle max.14vrk/kk perusosan ruokarahaa vastaavat menot. Tapaamisesta syntyvät matkakulut halvimman vaihtoehdon mukaisesti tositteiden mukaan, (ei alle 10km matkoihin, yksi suunta) Vangin ja hänen lastensa tapaamisesta voidaan tukea erityistilanteissa tapaamismatkoissa.				
*1perheen tulot ylittäneet vain niukasti toimeentulotukinormit									

Hautausmenot	Essote	Eksote	Pohjanmaan kunnat	Etelä-Pohjanmaan kunnat	Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä	Siun sote	Oulu	Turku	Espoo
Hautausmenot	max.500e sis. arkkua, arkun kansikoriste, vainajan vaatetus ja arkkutaminen.	Ostopalvelusopimuksen mukaiset hautauspalvelut sis. vainajan kuljetus, vaatetus, pukeminen, arkkua.	max.1500e sis. hautaus, hautajaiset, hautakivi ja lehti-ilmoitus.	max.1400e sis. arkkua, arkkuun huolto, välttämätön kuljetus ja seurakunnan lasku hautaamisesta aiheutuviin kuluihin/tai tuhkaus.	420e sis. kohtuulliset hautaustoimiston kulut.	Kohtuullisten kustannusten mukaan ensisijaisesti hankintasopimuksen mukaisesti.	Edullisimman mukaan; arkkua/urna, vaatetus, arkkuun laitto, kukat arkun päälle, vainajan kuljetus kunnan alueella ja hautapaikka/polttohautaus.	max.600e sis. arkkua, arkkuun huolto, avun kukkakoristeiden, hautauslupien tekemisen, sekä kappelin, papin ja kanttorin tilaamisen. Muut välttämättömät hautauksesta aiheutuneet erityiskulut*7	Kohtuullisten kustannusten mukaan ensisijaisesti kilpailutetun sopimuksen mukaisesti.
Seurakunnan maksut	Normaalit hautapaikka ja hautausmaksut	Välttämättömät hautaamisesta johtuvat seurakunnan maksut	Seurakunnan tai muun uskonnollisen/aitteellisen yhteisön välttämättömät todelliset kulut sisältyvät hautausavustukseen.	Sisältyy hautausavustukseen.	Välttämättömät kulut hyväksytään lähtökohdana vainajan tuhkaus ja hautaaminen muistolehtoon*4	x		145e/hautaus muistolehtoon: 685e/arkkuhautaus*8 375e/urnahautaus*9	Sisältyy hautausavustukseen (haudan lunastus, tuhkaus, ja haudan avaus ja peitto, lisäksi pakollinen nurmen pintahoito)
Vainajan kuljetuskustannukset	Välttämättömät ja kohtuulliset	Sisältyy hautausavustukseen		Sisältyy hautausavustukseen			Huomioidaan hautajaiskuluissa.	Sisältyy hautauskuluihin; kuljetus Turun alueella siunauskappeliin ja avun kuljetuksessa.	
Polttohautauksen kulut	Em.maksujen lisäksi kuljetus krematorioon, tuhkaus ja 70e/uurna	x		Sisältyy hautausavustukseen.	x (tuhkausmaksu, tuhkan hautaaminen, muistolehtopaikka)		Huomioidaan hautajaiskuluissa.	50e/uurna ja em. hautauskulut	
Toiselle paikkakunnalle hautaus	Hautaus- ja hautauspaikkamaksut kotipaikkakunnan kustannusten mukaan*1		Huomioidaan toisen paikkakunnan seurakuntayhtymän lasku					Perustellun syyn jälkeen huomioidaan ne kulut, jotka olisivat syntyneet, jos vainaja olisi haudattu Turkun.	
Omaisien hautajaisiin osallistumisen tukeminen	35e/kukkalaite/perhe. 50e/hlö vaatteet lähimaisille*2		30e/kukkalaite 50e/hlö vaatekustannukset aikuisille matkakulut edullisimman mukaan Suomen sisällä Pitkäaikaisasiakkaalle voidaan myöntää toimeentulotukea lähimaisen hautajaisiin osallistumiseen.*3	Matkakulut voidaan huomioida.	Jos kyse on lähimaisen*5 hautajaisista, voidaan hyväksyä matkakustannukset. Kukkavikoihin ei myönnetä erillisavustusta.	50e/kukkalaite/perhe. Jos lähimäinen*6 on oikeutettu perustoimeentulotukeen, matkakustannukset voidaan huomioida oman asuinpaikan sosiaalitoimessa.		Lähisukulaiselle*10 30e/kukat 50e/vaatteet matkakustannukset halvimman kulkuneuvon mukaan meno-paluu.	Lähimaisen*11 matkakustannukset perustoimeentulotukeen oikeutetulle edullisimman vaihtoehdon mukaan. (ei ulkomaille)
Muut huomiot		Hautausavustus myönnetään maksusitoumuksena valittuun sopimusliikkeeseen. Perunkirjoitusta varten hankitut virka- ym. välttämättömistä todistuksista aiheutuvat kulut voidaan ottaa huomioon.			Ulkomaille hautaus: toimeentulotuksessa hyväksytään hautajaiskulut (hautaustoimiston ja seurakunnan kulut) sen mukaan, mitä ne olisivat olleet, jos vainaja haudattaisiin kuntayhtymän alueelle.	Hautaustoimistoon lähetettävä maksusitoumus kattaa hautaustoimiston ja seurakunnan kulut, joista seurakunta lähettää laskun hautaustoimistolle.		20e/hlö arkun kantaja ns. saattohoidon laskut sekä pesän kohtuulliset, tositeelliset tyhennyskustannukset. Jos asiakkaalla on oma hauta, voidaan huomioida hallinta-ajan pidennys sekä kiven siirto ja paikalleen asetus (max.500e)	Hautaustoimistoon faksattava maksusitoumus hautaustoimiston kulut ja seurakunnan kulut, joista seurakunta lähettää laskun hautaustoimistolle.
*1 Jos hautaus tapahtuu toiselle paikkakunnalle, vastaavat omaiset pääsääntöisesti kuljetuskustannuksista sekä vieraspaikkakunnan ja kotipaikkakunnan hautaus- ja hautapaikkamaksujen välisestä erotuksesta									
*2 Lähimaisiksi luetaan puoliso, omat ja puolison lapset, lasten puoliset ja lapset, sisarusket sekä omat ja puolison vanhemmat ja isovanhemmat									
*3 Lähimaisiksi luetaan puoliso, lapset, lapsenlapset, sisarusket, vanhemmat ja isovanhemmat									
*4 Seurakunnan välttämättömät kulut hyväksytään lähtökohdana vainajan tuhkaus ja tuhkan hautaaminen muistolehtoon, jos ei ole tiedossa, että vainaja on kieltänyt tuhkauksen.									
*5 Lähimaisiksi luetaan vanhemmat, lapset, sisarusket, isovanhemmat									
*6 Lähimaisiksi luetaan vanhemmat, puoliso, lapset, sisarusket, isovanhemmat, appivanhemmat									
*7 Muut mahdolliset erityiskulut, kuten esim. erikoiskokoisesta arkusta aiheutuneet kulut tai ylimääräinen kuljetus ortodoksihautauksessa, voidaan huomioida menona.									
*8 Arkkuhautaus: arkkuhautapaikan lunastus 25v 325e hautauspaikan avaus, peitto ja kunnostus 360e huomioidaan korkeintaan 685e									
*9 Urnapaikan hinta 25v 150e hautauspaikan avaus, peitto ja kunnostus 80e tuhkaus 145e huomioidaan korkeintaan 375e									
*10 Lähisukulaisiksi luetaan pääsääntöisesti omat vanhemmat, lapset, omat sisarusket, puoliso ja isovanhemmat									
*11 Vanhemmat, puoliso, lapset, sisarusket, isovanhemmat, appivanhemmat									

Hautausmenot	Rovaniemi	Salo	Kaarina	Naantali	Jyväskylä	Jämsä	Laukaa	Äänekoski	Joutsa
Hautausmenot	600e (+alv) hautauspalvelu sis. arkku, vainajan vaatetus, arkkuun huolto, kukat arkun päälle, vainajan kuljetus.	max. 550-580e arkkuhautaus riippuen matkakustannuksista.	Välttämättömät menot: 410e /arkku, lisäksi kuljetus, arkkuun laitto, pukeminen, vaatetus, apumies, uurna.	Edullisimman mukaan 390e /arkku 35e /arkkukoriste 50e /arkkuun laitto	Edullisimman mukaan; arkku, arkkuun huolto, vaatetus, siirtokuljetus, hautapaikka ja hautausmaksu.	max.800e hautaus-toimiston maksuun sis. arkku, kuljetus, kukkavihko).	Kohtuulliset ja välttämättömät 450e /arkku 35e /arkkuun huolto/vaatetus	max. 600e hautaus-toimiston maksuun (esim. arkku, siirtokuljetus, kukkavihko).	Halvin arkku (n. 500e), välttämätön srk:n lasku, välttämättömät kuljetuskulut, hautauskulut
Seurakunnan maksut	x sis. haudan avaus ja peitto, hautasija, kunnostusmaksu.	Välttämättömät maksut (haudan avaus, hautapaikka, siunauskappelin vuokra).	Välttämättömien menojen osalta kokonaan sis. haudan kaivuu ja peitto sekä tuhkaus.	Huomioidaan hautausmaksu.		Hautausmaksu ja hautapaikka-maksu.	180e arkkuhautaus 100e uurnahautaus	Hautausmaksu ja hautasijamaksu kotipaikkakunnan seurakunnan taksan mukaisesti.	Välttämätön seurakunnan lasku.
Vainajan kuljetuskustannukset	Huomioidaan hautauskuluissa vainajan säilytyspaikasta kappelin tiloihin.	Sisältyy hautausavustukseen.	Sisältyy hautausavustukseen.	Tarpeelliset kuljetukset: 100e / vainajan siirto (lähikunnat) 50e /apumies siirrossa 100e /arkun siirto kirkkoon siunauspäivänä	x		60e /terveyskeskus-kappeli 90e /keskussairaala-kappeli 95e /terveyskeskus/ keskussairaala-kappeli		Välttämättömät kuljetuskulut.
Polttohautauksen kulut	800e +alv sis. em. hautauspalvelun, uurnan ja tuhkausmatkan	800e sis. arkku, uurna ja kuljetus krematorioon.	118e /uurna	90e /uurna 150e /kuljetus tuhkaukseen uurnan hakeminen (Turusta Naantaliin 35e)		max.900e hautauskuluihin			
Omaisen hautajaisiin osallistumisen tukeminen		35e /kukkavihko lähiomaiselle*1 ja matkakulut Suomen rajojen sisäpuolella.	max.50e /lähiomaiselle esim. kukkiin ja vaatteisiin.	35e /kukat 70e /vaatetus lähiomaiselle.	40e /perhe lähiomaisen*2 kukkavihkoon.	50e /hlö lähiomaisen vaatteet 50e /talous kukkavihko lähiomaiselle*3.	40e /perhe lähiomaisen*4 kukkalaite.	40e /talous lähiomaisen*4 kukkavihko , jos kyseessä on toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisasiakas.	
Muut huomiot	Kaupunki on kilpailuttanut varattomien hautauskulut. Kaupungissa toimivat hautausalan yritykset tuntevat sopimuksen sisällön.				Hankintatoimiston kilpailuttaman hautausliikkeen tiedot saa toimeentulotuki-viranomaiselta.				
*1 Lähiomaiseksi luetaan vanhemmat, lapsen, sisarus tai puoliso, erityistapauksessa isovanhempi (ollut lapsen virallinen huoltaja)									
*2 Lähiomaiseksi luetaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi									
*3 Lähiomaiseksi luetaan puoliso, vanhemmat, sisarukset, lapset tai isovanhemmat									
*4 Lähiomaiseksi luetaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi									

Opiskelusta aiheutuvat kustannukset	Essote	Eksote	Pohjanmaan kunnat	Etelä-Pohjanmaan kunnat	Päijät-Häme hyvinvointikuntayhtymä	Siun sote	Oulu	Turku	Espoo
Välttämättömät opiskelutarvikkeet (esim. kirjat, työvaatteet yms.)	max.300e/lukuvuosi sis. kirjat ja muut välttämättömät opiskelutarvikkeet Oppilaitoksen selvitys välttämättömistä oppikirjoista ja opiskelutarvikkeista.	Oppikirjat, työvaatteet ja -välineet yms. oppilaitoksen hankintaluettelon/ kustannusarvion perusteella.	Välttämättömät kirjat lukioon ensisijaisesti käytettyihin kirjoihin maksusitoumuksena tai kuittia vastaan. Muut välttämättömät oppimateriaalit (esim. kokkiopiskelijan pakolliset hankinnat).	600e/lukuvuosi. sis. tietokoneen, työvaatteet ja -välineet, kirjat, yo-koemaksut.	Sisältää mm. ammattivaatetus ja -tarvikkeet, laskin, lukion oppikirjat, Kirjoista tulee olla luettelo ja kustannusarvio.*3	max.300e/ lukuvuosi mm. oppikirjojen hankintaan, sillä edellytyksellä, että opinnot ovat edenneet suunnitelman mukaisesti.	max.300e/lukuvuosi oppikirjoihin, max. 100e/lukuvuosi muut opiskelutarvikkeet mm. työvaatteet tarveharkintaan perustuen menotositteita vastaan, ellei hakijalla ole muita ensisijaisia tapaa rahoittaa menoja. Oppilaitokselta todistus pakollisista oppikirjoista ja työvälineistä.	Lukiossa ja ammattiin johtavassa toisen asteen oppilaitoksessa oppikirjoista aiheutuvat menot sekä muut välttämättömät en. opintoihin liittyvät menot (esim. työvälineet ja -vaatteet). Opettajan vahvistama luettelo kirjoista.	Esim. lukion oppikirjat, työvaatteet ja muut välttämättömät tarvikkeet, 150e/laskin (pitkän matematiikan/ fysiikan opiskelijalle). Tarvikkeet oppilaitoksen lausunnon/ selvityksen mukaisesti.
Tietokone	max.300e/tutkinto välttämättömiin, kertahankintana hintaviin tarvikkeisiin, esim. tietokone/ ammattivälinepaketti.	max.300e, toisen asteen opiskelijoille, kun se on välttämätön opinnoissa. Selvitys oppilaitokselta.	max.350e/ luko-opintoihin kertaluonteisesti.	max.300e opintoihin joihin kone on välttämätön ja kyseessä on peruskoulun jälkeinen 1. keskiasteen tutkinto	max.300e lukiolaisille.		max.300e, jos välttämätön, kertaluonteisesti tosittella vastaan.	max.250e	300e lukiolaisille.
Ylioppilastutkintomaksut	x (ei hyväksytyn kokeen uusimiseen)	x	x	x	x			x laskun perusteella	x
Pääsykokeista aiheutuvat kulut	x (ilman ammatillista tutkintoa oleville)	x (ilman ammatillista tutkintoa oleville)	3 koetta/lukuvuosi sis. pakolliset matka- ja majoituskustannukset	x	x		x sis. matkakustannukset osana palvelu- ja toimenpidesuunnitelmaa pääsääntöisesti ilman ammatittutkintoa oleville ja tosittella vastaan.		
Ylioppilaskunnan jäsenmaksu			x		x				x
Matkakulut	Yli 5km matkoihin, max. 43e/kk tosittella vastaan+matkakortin panttimaksu 6.50e (opintoetuksilla opiskelevalle).		Omaisuus koulumatkoista.	Toisella paikkakunnalla opiskelevien koulumatkatuen omavastuuosuudet.					Jos päätöminen opiskelija opiskelee toisessa pääkaupunkiseudun kunnassa eikä hänellä ole oikeutta opiskelija-alennukseen, korvataan sisäisen ja seutulipun erotus.
Muita huomioitavia kuluja	Näyttötutkintomaksut pääsääntöisesti yhden ammatittutkinnon osalta (tapauskohtainen harkinta). Oppilaitoksen selvitys pakollisista näytoistä.		200e valmistajaisjuhlain (ylioppilas tai ammatillinen oppilaitos), jos perhe/nuori saanut säännöllisesti toimeentulotukea. Välttämättömät viranomaismaksut (esim. tulityökortti, hygieniapassi).				Erityisistä syistä opintolainan korkoja voidaan huomioida osana palvelusuunnitelmaa tai muutoin huomioidaan, mikäli muut tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät (jos korkoja ei voi pääomittaa, hakija ei saa opintotukikeskuksen korkoavustusta tai perustoimeentulotukea).	Työvoimapolitiiseen koulutukseen liittyvät välttämättömät tarvikkeet ja maksut voidaan huomioida menona. Näyttötutkintomaksut. Esim. tulityökortti, hygieniapassi tms. voidaan huomioida menona, mikäli asiakkaalla on tiedossa työpaikka, johon se vaaditaan.	
Muut huomiot	Kirjojen ja muiden välttämättömien opiskelutarvikkeiden hankintaa tuetaan lukiolaisille ja ensimmäiseen ammattiin opiskeleville.*1	Pääsääntöisesti tuetaan ensimmäistä toisen asteen tutkintoa suorittavien opiskelua.*2		Ensisijaisesti tuetaan päätoimista opiskelua ensimmäiseen ammattiin.	Kirjojen hankkimista edellytetään ensisijaisesti käytettynä.*4		Oppilaitokselta todistus saatavuus oppikirjoista ja työvälineistä. Pääsääntöisesti tukea voidaan myöntää 1. tutkintoa suorittavan kustannuksiin.	Käytettyjen kirjojen saatavuus tarkistettava ennen tuen myöntämistä.	Lukion kirjat suositellaan ostamaan käytettyinä.
*1 Opiskelijalle, jonka tulona on työttömyyskorvaus ja kulkorvaus, voidaan myöntää toimeentulotukena tavanomaista suurempien materiaalikustannuksiin, kuten muillakin opiskelijoilla. Kulkorvauksen katsotaan pääosin kattavan matka- ja ravintokulut.									
*2 Jos toisen ammatillisen tutkinnon tai tutkinnon osien suorittaminen auttaa työllistymään tai opintojen pitkeydessä ja opintoetuden päätyessä, jos opinnot etenevät suunnitelman mukaan ja opiskelu parantaa työllistymismahdollisuuksia jatkossa.									
*3 Lukion oppikirjoja tarvitaan kurssin jälkeen myöhemmin myös ylioppilaskirjoituksiin valmistautuessa, jonka vuoksi kirjojen hankintaa omaksi voidaan pitää välttämättömänä. Muissa opinnoissa tuen hakijaa pyydetään selvittämään ensisijaisesti mahdollisuudet lainata kurssirajallisuus kirjastosta.									
*4 Mikäli asiakkaalla ei ole ollut tietoa siitä, että oppikirjat tulisi hankkia käytettynä ja hän on jo hankkinut oppikirjoja uusina, hyväksytään uusien oppikirjojen hankintakulut kerran ja asiakasta tiedotetaan toimeentulotukipäätöksessä siitä, että jatkossa oppikirjakulut hyväksytään käytettyjen kirjojen hankintakulujen perusteella.									

Opiskelusta aiheutuvat kustannukset	Rovaniemi	Salo	Kaarina	Naantali	Jyväskylä	Jämsä	Laukaa	Äänekoski	Joutsa
Välttämättömät opiskelutarvikkeet (esim. kirjat, työvaatteet yms.)	Oppikirjat, työvälineet ja työvaatetus voidaan ottaa erityisperustein huomioon. Perusteena voi olla pitkäaikainen toimeentulotuki-asiakkuus. Opiskeluun liittyvistä tarvikkeista/oppikirjoista tulee esittää oppilaitoksen todistus kyseisten hankintojen välttämättömyydestä opintojen suorittamiseksi.	170e /lukuvuosi, esim. oppikirjat, työvälineet, työvaatetus yms. oppilaitoksen antaman hankintaluettelon/kustannusarvion perusteella.	Pakollisina pidetyt oppikirjat. Pakollisuudesta tulee toimittaa koulun kirjoittama kirjalista ja koulun henkilökunnan allekirjoittama selvitys pakollisuudesta. Muut opiskelutarvikkeet harkinnalla.	Pakollisena pidetyt oppikirjat ja harkinnalla oppilaitoksen pakollisina pitämiin opiskelutarvikkeisiin.	max. 150e /lukukausi oppikirjat. max. 350e /vuosi työvaatteet ja -välineet.	max. 300e /vuosi sis. oppikirjat, opiskelutarvikkeet ja työvaatteet (ammattiin valmistava koulutus ja lukio).	max. 150e /lukukausi oppikirjat, max. 250e /vuosi työvaatteet ja -kalut.	max. 350e /lukuvuosi oppikirjat, työvaatteet ja -tarvikkeet.	Opinnoista aiheutuvat menot ja matkat edullisimman vaihtoehdon mukaan. Jos opiskelija ei esim. luottohäiriöistä johtuen saa opintolainaa, voidaan tilapäisesti myöntää toimeentulotukea muun rahoituksen järjestämiseksi.
Tietokone						max. 250e / kerta-luontoisesti, jos välttämätön			
Ylioppilastutkinto-maksut		x /ylioppilas- ja ammattitutkinto-maksut	x	x					
Pääsykokeista aiheutuvat kulut			x, sis.matkat	x, sis.matkat					
Ylioppilaskunnan jäsenmaksu									
Muita huomioitavia kuluja		Seutulippu koulumatkatuen jälkeen (43e). Jos iltalukiassa peruskoulu/lukio suorittaminen on todettu perustelluksi (esim. maahanmuuttajat), voidaan poikkeuksellisesti huomioida 170e/lukuvuosi menoiksi.	Matkakulut kuukausittain edullisimman matkustustavan mukaan. Opiskeluihin liittyvät soveltuvuuskoee-, pääsykoee-, tutkinto-, ylioppilastutkinto- tai ilmoittautumismaksuihin ja näihin liittyviin matkat.	Matkakulut edullisimman matkustustavan mukaan, ellei henkilö ole oikeutettu muuhun matkatukeen. Opiskeluihin liittyvät soveltuvuuskoee-, pääsykoee-, tutkinto-, ylioppilastutkinto- tai ilmoittautumismaksuihin, sis.matkat.	200e rekisteröintimaksut/ rikosrekisteriote (esim. lähihoitajat), lukukausimaksut (esim. hierojakoulu).	max. 95e /talousperhejuhliin (esim. ristiäiset, ylioppilasjuhlat, rippijuhlat) pitkäaikaisille toimeentulotuen asiakkaille (6kk).	200e rekisteröintimaksut/ rikosrekisteriote (esim. lähihoitajat) ja tutkintomaksut. matkojen omavastuuosuudet. 50e / pitkäaikaiselle toimeentulotuen asiakkaalle voidaan myöntää lasten juhliin (ristiäiset, rippijuhlat, valmistujaiset).	max. 100e /pitkäaikaisille toimeentulotuki-asiakkaille lasten perhejuhliin esim. ristiäiset/rippijuhlat.	
Muut huomiot	Pääsääntöisesti tukea voidaan myöntää 1. tutkintoa suorittavan hakijan opiskelukulustuksiin.	Pääsääntöisesti tuetaan 1. toisen asteen tutkintoa suorittavien opiskelua.			Opiskelusta aiheutuviin kustannuksiin voidaan myöntää toimeentulotukea, mikäli hakija/perhe on pitkäaikainen toimeentulotuki-asiakas.	Opiskelusta aiheutuviin kustannuksiin voidaan myöntää toimeentulotukea, mikäli hakija/perhe on pitkäaikainen toimeentulotuki-asiakas.		Toimeentulotukea opiskelukuluihin voidaan myöntää mikäli hakija/perhe on pitkäaikainen toimeentulotuen asiakas. Kuitit toimitettava.	

Vaatemenot	Essote	Eksote	Pohjanmaan kunnat	Etelä-Pohjanmaan kunnat	Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	Siun sote	Oulu	Turku	Espoo
Romanihame	max.450e/ 2 vuoden välein	max. 420e/ 2 vuoden välein	max.500e/ 2 vuoden välein	max. 450e/ 2 vuoden välein	max. 450e/3 vuoden välein	max.450e/2 vuoden välein	max.400e/2 vuoden välein	max.355e/ 2 vuoden välein	max.420e/ 2 vuoden välein
Edellytykset tuen saamiselle	1.kerran uutena asiakkaana tukea hakieessa on esitettävä selvitykset ja tositteet milloin on hankkinut hameen edellisen kerran ja onko siihen saanut toimeentulotukea. Tukea voidaan myöntää kevennettyyn hameeseen aiemmin kuin 2 vuoden välein, mikäli se on lääkärin lausunnon perusteella välttämätöntä raskauden vuoksi. Tässä tapauksessa tukea hameeseen myönnetään seuraavan kerran 2 vuoden kuluttua.		Tuki edellyttää toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisiasiakkuutta.	Tuki edellyttää pitkäaikaista pienituloisuutta. Romaniasusteita säännöllisesti päivittäin käytävälle, vähintään kaksi vuotta paikkakunnalla asuneille.	Yli vuoden kestänyt säännöllinen toimeentulotuen asiakkuus.	Vähintään vuoden kestänyt toimeentulotuki-asiakkuus.	Säännöllinen oikeus perustoimeentulotukeen tai muu erityisen tuen tarve.		Pitkäaikainen perustoimeentulotuen asiakkuus. Jos asiakas on muuttanut toiselta paikkakunnalta, varmistetaan lähtökunnasta, milloin asiakkaalle on myönnetty toimeentulotukea hameeseen.
Käytäntö tuen myöntämisessä				Maksusitoumus tai kuittia vastaan. Pääsääntöisesti maksusitoumus valmistajalle, jolta löytyy voimassa oleva y-tunnus.			Maksu tositteiden perusteella.		
Muut huomiot	Nuorelle toimeentulotukea hameeseen voidaan myöntää hänen aikuistuttuaan, ellei ole erityisperusteluita myöntää jo aikaisemmin. Romanihameen korjaukseen ei myönnetä erikseen toimeentulotukea. Muu romaninaisen vaatetus, kuten röjyjt ja puserot sekä miehen romanivaatetus kuuluvat perusosalla katettaviin menoihin.	Romanien muu vaatetus kuuluu perusosaan. Romanihameen korjaukseen ei myönnetä erikseen toimeentulotukea.					Muu romaninaisen vaatetus, kuten röjyjt ja puserot, sekä miesten romanivaatetus kuuluvat perusosalla katettaviin menoihin, eikä niihin myönnetä erikseen toimeentulotukea.	Romaninaisen muu vaatetus ja vaatteiden korjauskustannukset kuuluvat perusosaan.	
Muut tavanomaista suuremmat vaatemenot		Tavanomaista suurempiin vaatemenoihin voidaan myöntää toimeentulotukea esim. vamman tai sairauden vuoksi tai jos kuntouttavaan työtöimintaan osallistuvalla on tarve työvaatteisiin tai -jalkineisiin.	Mikäli hakijalla on sellaisia erityisiä vaatekuluja, jotka eivät kuulu perusosalla katettaviin menoihin, ne voidaan ottaa huomioon. Hakijan tulee esittää erityisistä tarpeista ja haettavista kuluista selvitys ja kustannusarvio ja tarvittaessa viranomaisen lausunto.	Muuhun vaatetukseen voidaan myöntää vain erityisen syyn perusteella.	Raskausajan vaatetukseen voi erityisestä syytä saada toimeentulotukea. Pitkän vankeusrangaistuksen loppuvaiheen kotiutumista varten voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea välttämättömään vaatetukseen, jos vangilla ei ole asiallisia siviilivaatteita.		Asiakkuuden pitkäaikaisuus ja erityiset olosuhteet (terveydelliset, vammaisuus tai muu erityinen tarve) huomioiden. Esitettävä tarvetta tukevat asiantuntijalausunnat, erittely kuluista ja menotositteet/ kustannusarvio.	max.200e/ laitoshoidossa olevien vaatemenot. max.120e/ sairaudesta aiheutuneet vaatemenot.	Eriyiset terveydelliset, vammaisuus tai muut erityiset syyt ja perusteet.

Vaatemenot	Essote	Eksote	Pohjanmaan kunnat	Etelä-Pohjanmaan kunnat	Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	Siun sote	Oulu	Turku	Espoo
Romanihame	max.450e/ 2 vuoden välein	max. 420e/ 2 vuoden välein	max.500e/ 2 vuoden välein	max. 450e/ 2 vuoden välein	max. 450e/3 vuoden välein	max.450e/2 vuoden välein	max.400e/2 vuoden välein	max.355e/ 2 vuoden välein	max.420e/ 2 vuoden välein
Edellytykset tuen saamiselle	1.kerran uutena asiakkaana tukea hakieessa on esitettävä selvitykset ja tositteet milloin on hankkinut hameen edellisen kerran ja onko siihen saanut toimeentulotukea. Tukea voidaan myöntää kevennettyyn hameeseen aiemmin kuin 2 vuoden välein, mikäli se on lääkärin lausunnon perusteella välttämätöntä raskauden vuoksi. Tässä tapauksessa tukea hameeseen myönnetään seuraavan kerran 2 vuoden kuluttua.		Tuki edellyttää toimeentulotuen pitkäaikais- tai toistuvaisiasiakkuutta.	Tuki edellyttää pitkäaikaista pienituloisuutta. Romaniasusteita säännöllisesti päivittäin käytävälle, vähintään kaksi vuotta paikkakunnalla asuneille.	Yli vuoden kestänyt säännöllinen toimeentulotuen asiakkuus.	Vähintään vuoden kestänyt toimeentulotuki-asiakkuus.	Säännöllinen oikeus perustoimeentulotukeen tai muu erityisen tuen tarve.		Pitkäaikainen perustoimeentulotuen asiakkuus. Jos asiakas on muuttanut toiselta paikkakunnalta, varmistetaan lähtökunnasta, milloin asiakkaalle on myönnetty toimeentulotukea hameeseen.
Käytäntö tuen myöntämisessä				Maksusitoumus tai kuittia vastaan. Pääsääntöisesti maksusitoumus valmistajalle, jolta löytyy voimassa oleva y-tunnus.			Maksu tositteiden perusteella.		
Muut huomiot	Nuorelle toimeentulotukea hameeseen voidaan myöntää hänen aikuistuttuaan, ellei ole erityisperusteluita myöntää jo aikaisemmin. Romanihameen korjaukseen ei myönnetä erikseen toimeentulotukea. Muu romaninaisen vaatetus, kuten röjyjt ja puserot sekä miehen romanivaatetus kuuluvat perusosalla katettaviin menoihin.	Romanien muu vaatetus kuuluu perusosaan. Romanihameen korjaukseen ei myönnetä erikseen toimeentulotukea.					Muu romaninaisen vaatetus, kuten röjyjt ja puserot, sekä miesten romanivaatetus kuuluvat perusosalla katettaviin menoihin, eikä niihin myönnetä erikseen toimeentulotukea.	Romaninaisen muu vaatetus ja vaatteiden korjauskustannukset kuuluvat perusosaan.	
Muut tavanomaista suuremmat vaatemenot		Tavanomaista suurempiin vaatemenoihin voidaan myöntää toimeentulotukea esim. vamman tai sairauden vuoksi tai jos kuntouttavaan työtöimintaan osallistuvalla on tarve työvaatteisiin tai -jalkineisiin.	Mikäli hakijalla on sellaisia erityisiä vaatekuluja, jotka eivät kuulu perusosalla katettaviin menoihin, ne voidaan ottaa huomioon. Hakijan tulee esittää erityisistä tarpeista ja haettavista kuluista selvitys ja kustannusarvio ja tarvittaessa viranomaisen lausunto.	Muuhun vaatetukseen voidaan myöntää vain erityisen syyn perusteella.	Raskausajan vaatetukseen voi erityisestä syytä saada toimeentulotukea. Pitkän vankeusrangaistuksen loppuvaiheen kotiutumista varten voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea välttämättömään vaatetukseen, jos vangilla ei ole asiallisia siviilivaatteita.		Asiakkuuden pitkäaikaisuus ja erityiset olosuhteet (terveydelliset, vammaisuus tai muu erityinen tarve) huomioiden. Esitettävä tarvetta tukevat asiantuntijalausunnat, erittely kuluista ja menotositteet/ kustannusarvio.	max.200e/ laitoshoidossa olevien vaatemenot. max.120e/ sairaudesta aiheutuneet vaatemenot.	Erietyiset terveydelliset, vammaisuus tai muut erityiset syyt ja perusteet.

Muut	Essote	Eksote	Pohjanmaa	Etelä-Pohjanmaa	Päijät-Häme	Siun sote	Oulu	Turku	Espoo
Edunvalvonta	Hakemis- määräys-, palkkio- ja tarkastusmaksut eräpäivän mukaisesti.		Edunvalvontapalkkio eräpäivän mukaisesti.	Edunvalvontapalkkio sekä maistraatin edunvalvonnan käsittelymaksu.	Käsittelymaksut, edunvalvontapalkkio sekä tiin tarkastusmaksu eräpäivän mukaisesti.	Edunvalvontapalkkio o eräpäivän mukaisesti.		Itsenäisesti asuvilla edunvalvontapalkkio huomioidaan eräpäivän mukaan.	
Palveluasumisen ja kotona annettavan palvelun maksut	Kotihotomaksut, jotka eivät sisällä kotisaaraanhoidoa, huomioidaan eräpäivän mukaisena kuukauden menona, jos maksuhuojennusta ei ole myönnetty. Siivouskuluja voidaan myöntää palvelutarpeen arvioon perusteella. Turvapuuhelmaksu voidaan huomioida menona, ellei hototuki sitä kata.	Palvelutarve huomioiden välttämättömän kertaluonteisen siivouksen kohtuulliset kulut (asumisen turvaamiseksi). Jos hakijan varat eivät riitä hänen hankkiemiensa yksityisten palveluiden ja välttämättömien elin-kustannusten kattamiseen, yksityisistä palveluista johtuvat maksut huomioidaan siihen asti, kunnes julkisen sektorin edustaja on selvittänyt palvelutarpeen.		Palvelutarve ja tulot huomioiden esim. siivous-, pyykki- ja kauppapalvelu ja turvapuuhelin. Asumis-palvelun ateriamaksuihin myönnetään tukea siitä osin, kun maksut ylittävät toimeentulotuen perusosan ruokanormin ja tuen hakijan omat tulot eivät riitä kattamaan menoa.	Kun kunnallinen turvapuuhelin on välttämätön henkilön kotona selviytymiselle, voidaan puhelimen liittymän kuukausimaksu huomioida.		Tilapäisesti, max. 3kk ajalta huomioida ruokamaksuja niiden menojen osalta, jotka ylittävät perustoimeentulotuen ravintomenot.	Laskun perusteella turvapuuhelmasta tai turvarannekkeesta aiheutuvat kustannukset	Ateriapalvelumaksut perusosan ylittävältä osalta (jos maksujen alentaminen ei ole mahdollista). Kotipalvelun maksuihin voidaan myöntää tukea, jos asiakkaalla on vain silloin tällöin toimeentulotuen tarve. Elämäntilanteeseen liittyvä väliaikainen siivouspuun/raivaus-siivoukseen perustelluista syistä.
Matkakulut	Jos asiakkaalle maksetaan toimeentulotukena matkakuluja oman auton käyttökulujen perusteella, korvaus noudattaa Kelan määrittämää oman auton korvausperustetta.		Aikuiselle henkilölle voidaan myöntää toimeentulotukea pyörään, jos henkilö on rissä tai koulutuksessa ja tarvitsee pyörän näihin matkoihin.	Perustellusta oman auton käytöstä max. 0.20€/km. Kuntouttavaan työtointintaan osallistumista tuetaan.	Työllistymistä edistävään toimintaan osallistumisen 1. kk matkakuluja ja ajalta, jolta ei saa kulkukorvausta. Kuntouttavaan työtointintaan ja sosiaaliseen kuntoutuksen mukaiseen toimintaan osallistumisen matkakulut. Auton käytöstä aiheutuvat kulut, jos auto on vammaan vuoksi välttämätön ja asiakas on saanut vammaispalvelulaian mukaista avustusta auton hankintaan.	Bussikortti voidaan myöntää esim. asiakkaan kuntoutumista tuettaessa, sosiaaliryön suunnitelmallisena toimintana.	Työmatkamenot ja muut työssäkäynnistä, työtointinnasta, työharjoittelu- ja työkokouksista aiheutuviin menoihin osana palvelusuunnitelmaa edullisimman kulkeutumisen mukaisesti, ellei niillä saa korvausta muun lain perusteella.	Hakijan aloittaessa työkokeilu-/harjoittelu/palkkatyö n voidaan myöntää bussikortti kunnes 1. ylläpitokorvaus/palkka on maksussa. Kuntouttavassa työtointinnassa oleville ensisijaisesti 52€/kk.	Matkalippuun aktivointitoiminnan osallistumisen ajaksi. Jos asiakas saa kulkukorvausta, voidaan matkalippuun. Espoon ulkopuolella työtointinnasta tukea. Välttämättömästä auton käytöstä on voidaan huomioida kilometrikorvausena 0.20€/km
Terveys		Jos ensisijaiset etuudet ja perustoimeentulotuki eivät kata pitkäaikaisesti/vaikaasti sairautta erityismenoja, ne voidaan huomioida. Menojen tarve kytkeytyy pitkäaikaiseen tai vakavaan sairauteen (ei tarvitse olla suoranaisia terveydenhuollonmenoja)		Sellaiset terveydenhuoltoon liittyvät erityismenot, jotka katsotaan asiakkaalle välttämättömiksi ja ne eivät sisälly perustoimeentulotukeen.			Terveydenhuoltomenoja voidaan huomioida tilapäisesti/ kertaluonteisesti erityisten syiden perusteella (jos perustoimeentulotukea ei myönnetä) Apuvalineiden omavastuuosuus kohtuullisuusarvioon käyttäen Ilman reseptiä saatavat lääkkeet/lisäravintovalmisteet, joihin ei saa kelakorvausta/ perustoimeentulotukea, osana palvelusuunnitelmaa/ muutoin kohtuullisista osin. Yksityisen hoidon asiakasmaksun omavastuu Yksityislääkärillä käynnien menokulut kertaluonteisesti.		
Velat			Erillisen harkinnan mukaan maksamattomien vuokriin/sähkömaksuun. Velkajärjestelyn maksu-ohjelman noudattaminen voidaan turvaaminen toimeentulotuelle. Kodinintaimiston ja -koneiden velat ja lyhennykset voidaan huomioida, kun ne kohdistuvat hankintoihin, joihin voidaan erityisesti syytä myöntää toimeentulotukea takautuvasti.	Asumista vaarantavaan vuokraukseen korkeintaan yhden kuukauden vuokran suuruinen tuki.				Vuokravetä ehkäisevänä toimeentulotukena.	1 kkn vuokravetä ehkäisevänä päätöksellä sosiaaliohjauksen asiakkaalle esim. yksittäisessä/ poikkeuksellisessa tilanteessa. Muissa tilanteissa sosiaaliohjeiden harkinnan mukaan.
Aikuisen harrastusmenot			Täydentävää toimeentulotukea voidaan myöntää myös aikuisille tuettuihin leireihin (esim. seurakunnan, pelastuskeskukset ry:n)		Tukea voidaan myöntää osana pitkäaikais-työttömän, päihde- tai mielenterveyskuntoutujan kuntoutumista. Liikunnallista harrastusta voidaan tukea terveydellisiin syin lääkärin lausunnon pohjalta.			Toimeentulotuki-asiakkaat ovat oikeutettuja ostamaan kimmokerännekkeen 39€/Gkk. SHL-asiakkaita voidaan tukea rannekeen hankintaa kuitilla vastaan, jos asiakas on oikeutettu siihen ja hänellä on myönteinen toimeentulotuen päätös Kelasta. 50€/polkupyörä.	
Muut	- Kun asiakas on ollut vuoden yhtäjaksoisesti toimeentulotuen saajana, voidaan hakemuksesta myöntää 50 € 12 kuukauden välein täydentävänä toimeentulotukena yleinen, ylimääräinen tuki: - kansalaislahjaksi liittyvät kustannukset perustellusta syytä*1	- Maahanmuuttajien kielikurssimaksuihin voidaan myöntää tukea, jos tätä koulutusta ei muutoin järjestä ja se katsotaan tarpeelliseksi hakijan kotoutumissuunnitelmassa. - Tutkintojen rinnastamispäätökset yms.	-Kotoutumissuunnitelmassa sovitusta tai muutoin kotoutumista edistävistä toimenpiteistä aiheutuvat välttämättömät kustannukset myönnetään toimeentulotukena, mikäli muut toimeentulotuen edellytykset täyttyvät. - lasten kotoutumista tukeva ohjattu harrastustoiminta - Alle 25-vuotiaalle nuorille, jotka opiskelevat aikuisten peruskoulupolunnoissa kotoutumisajan jälkeen, myönnetään toimeentulotukea opintojen aikana, koska he eivät voi saada opintotukea tai työmarkkinatukea opiskelunsa	-Muut erityisistä tarpeista aiheutuvat menot. Muu meno voi olla esim. erityisryhmien uimahallimaksun vuosittainen omavastuuosuus tai osallistumismaksu suunniteltuun toimintaan.	-Kansalaisuus-hakemusten kulut, jos perusteet ovat riittävät*2 - Tulkkauksen ja käännöspalvelut paluumuuttajille*3 - Pankkiliittömien pankkimaksut*4 - Ajo-oikeuden täydentäminen lisäkoulutuksella työllistymistä edistävänä toimenpiteenä.	-50€/erityisruokavali, mikäli hakija ei saa korvausta muun lain perusteella ja on toimittanut lääkärin lausunnon riittävän selvityksen erityisruokavaliin aiheuttamista lisäkustannuksista.	- Palvelumaksut kertaluonteisesti tai max. 3kk ajalta erityisistä syistä osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä huomioida sosiaalija terveyspalveluiden asiakas- ja palvelumaksuja, ellei niillä saada muun lain nojalla etuuskia. - Tavallista suuremmat ravintomenot, jolla on lääketieteellinen perusta, eikä niitä korvata muilla tavoin. Kulut huomioidaan kohtuullisen suuruusena perusosan sisältyvien ravintomenojen ylittävältä osalta.	- Tukea voidaan myöntää esim. päihdekuntoutusta varten sosiaaliohjeiden tai sosiaaliohjeiden asiakassuunnitelman perustuen. - Paluumuuttoavustus pakolaiselle, joka palaa vapaaehtoisesti koti- tai lähtömaahansa muuten kuin tilapäisessä tarkoituksessa kohtuulliset matka- ja muutokustannukset.*5	

*1 Liittyvät kustannukset voidaan huomioida täydentävänä toimeentulotuen menona, mikäli hakija esittää perustellun syyn, miksi Suomen kansalaisuus on välttämätöntä suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä toimimiselle. Työskentely, opiskelu ja sosiaalija terveydenhuollonpalvelujen saaminen eivät yleensä edellytä Suomen kansalaisuutta, eivätkä siten ole sellaisia perusteita, joiden katsotaan oikeuttavan kansalaisuushakemuksen kustannusten huomiointiin täydentävänä toimeentulotuen menona.

*2 Asiakkaan tulee antaa erillinen selvitys siitä, miten Suomen kansalaisuuden saaminen edistää hänen tai hänen perheensä mahdollisuuksia pitää huolta elannoistaan. Keskeistä on kansalaisuuden merkitys työnteolle. Pankkiliittömien henkilöiden kansalaisuus-hakemuskulut huomioidaan yksilölliseen harkintaan perustuen täydentävänä toimeentulotuen menona, jotta henkilöillä olisi mahdollisuus Suomen kansalaisuuden saatuaan avata pankkitili.

*3 Kunnat voivat myöntää paluumuuttajille toimeentulotukena kielipalvelujen kustannuksia. Edellytyksenä on, että paluumuuttaja on kunnan toimeentulotukiasiakas ja että kieli- palvelut ovat paluumuuttajan kotoutumisen kannalta välttämättömiä. Kysymyksen voivat tulla sosiaalija terveydenhuollon käytössä, kotoutumissuunnitelman laatimisessa ja muissa kotoutumistoimenpiteissä välttämättömät tulkit- ja käännöspalvelut. Ulkomailta hankitut tutkintotodistuksen käännätskuluja ja tutkinnon rinnastamispäätöksen kuluja voidaan huomioida täydentävänä toimeentulotuen menoina sosiaaliohjeiden / sosiaaliohjeiden päätöksellä.

*4 Osa maahanmuuttajista ei saa avattua pankkitiliä sen vuoksi, että heidän passissaan lukee merkintä "henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa". Henkilöt joutuvat maksamaan laskunsa pankissa tai muussa toimipaikassa, jolloin pankkipalvelumaksut ovat suuret (noin 6-8 € / lasku). Pankkiliittömien henkilöiden laskujen maksusta aiheutuvat pankkipalvelumaksut huomioidaan täydentävänä toimeentulotuen menoina silloin, kun maksut koskevat vuokraa, terveysmenoja, sähkö- ja kotivakuutusmaksuja tai muita toimeentulotuen hyväksyttävää menoa.

*5 Lisäksi kunta voi maksaa yhdelle henkilölle enintään kahden kuukauden ja perheelle enintään neljän kuukauden toimeentulotuen perusosan määrää vastaavaa paluumuuttoavustuksen. Edellytyksenä paluumuuton tukemiselle olisi, että henkilön olisi tarkoitus muuttaa maasta muuten kuin tilapäisessä tarkoituksessa. Osoituksena tästä voi olla esimerkiksi maistraatille tehty muuttoilmoitus, josta ulkomailta oleskelun vakainainen tarkoitus ilmenee.

Muut	Rovaniemi	Salo	Kaarina	Naantali	Jyväskylä	Jämsä	Laukaa	Äänekoski	Joutsa
Edunvalvonta		Edunvalvontapalkkio ja tilintarkastusmaksu eräpäivän mukaisesti.	Edunvalvontapalkkio huomioidaan täydentävän toimeentulotuen menona.	Edunvalvontapalkkio huomioidaan täydentävän toimeentulotuen menona.	Edunvalvontapalkkio, sekä muut edunvalvontaan liittyvät maksut.	Edunvalvontapalkkio sekä muut edunvalvontaan liittyvät maksut otetaan huomioon.	Edunvalvontapalkkio o sekä muut edunvalvontaan liittyvät maksut.	Edunvalvontapalkkio o sekä muut edunvalvontaan liittyvät maksu eräpäivän mukaisesti.	Edunvalvonnessa aiheutuvat kulut
Palveluasumisen ja kotona annettavan palvelun maksut	Palveluasumisen ateriamaksut otetaan huomioon toimentulotuen perusosan ravintomenon ylittävältä osalta.	Palvelutarpeen arvioinnin perusteella voidaan myöntää asumisen turvaamiseksi välttämättömän kiertaluonteisen siivouksen kohtuulliset kulut.	Kotipalvelun tukitoimien (esim. arkiapu, turvapuuhelin) maksujen osuus huomioidaan. Arkiavun maksut asiakkaan kokonaistilanne huomioiden. Hovirannan tai Värttinän palvelukeskuksissa tulleet laskut sis. kuljetukset.			Raivaus siivous kiertaluonteisesti, jos se on välttämätöntä itsenäisen selviytymisen tukemiseksi/ asumisen turvaamiseksi. Yliapätsiivous harkintaan perustuen, mikäli se mahdollistaa itsenäisen asumisen. Asiakaskohtaista harkintaa on erityistilanteissa mahdollista käyttää ateriamaksuissa.			Kotihoidon kuluja (siivous yms.) voidaan ottaa huomioon erityisesti syystä ja kiertaluonteisesti.
Matkakulut			Aikuisille voidaan myöntää tukea polkupyörään, jos pyörä hankitaan koulu-, työ ja kuntouttavan työtoiminnan matkoja varten. Työvoimapolitiisessa toimenpiteessä (esim. kurssi, työkokeilu) aloittavalle voidaan myöntää tukea ensimmäisen kuukauden bussikortin hankkimiseen. Kuntouttavassa työtoiminnassa käymistä tuetaan yli 3km työmatkoissa.	Työvoimapolitiisessa toimenpiteessä (esim. kurssi, työkokeilu) aloittavalle voidaan myöntää tukea ensimmäisen kuukauden bussikortin hankkimiseen.		Perustoimeentulotukeen oikeutetuille opiskelijoille ja työkokeiluissa oleville henkilöille yli 5km matkoihin (yksi suunta). Oman auton käytöstä huomioidaan 0.20 e/km (max.160e/kk), jos julkinen liikenne ei ole käytettävissä. Harkinnalla päihde- ja mielenterveyspalveluissa säännöllisesti käyville perustoimeentulotuen asiakkaille seutulippuun/ vuosikorttiin maksusitoumus tai tarvittaessa oman auton käytön mukaan 0.20e/km			
Terveys		Jos ensisijaiset etuudet ja perustoimeentulotuki eivät kata pitkäaikaisesti/ vaikeasti sairaan erityismenoja, ne voidaan huomioida. Menojen tarve kytkeytyy pitkäaikaiseen tai vakavaan sairauteen (ei tarvitse olla suoranaisia terveydenhuollonmenoja)	Apuvälineisiin kiertaluonteisesti, jos tukea ei ole mahdollista saada terveydenhuollon kautta. Jos ruokaa varten myönnetään harkinnanvaraista toimeentulotukea, tulee maksusitoumuksen kirjoittaa että se on tarkoitettu vain elintarvikkeiden hankintaan.			Ehkäisy, mikäli Kela ei huomioi. Potenssilääkkeet max. 6 annosta/kk			
Velat			Vuokravelda harkinnanvaraisena.*1	Vuokravelda harkinnanvaraisena.		Asumiseen liittyvät rästit harkinnalla pääsääntöisesti kiertaluonteisesti.			
Aikuisen harrastusmenot				Erityisen syyn perusteella.					
Muut	Mikäli asiakas hakee toimentulotukea muihin erityismenoihin, pyydetään hakijaa esittämään selvitys erityismenon tarpeellisuudesta. Sosiaalihuollon ammattihenkilö arvioi esitetyn erityismenon tarpeellisuutta tapauskohtaisesti suhteessa toimeentulotuen hakijan olosuhteisiin ja elämäntilanteeseen.		-Työttömyyskassan jäsenmaksu, jos Kela ei ole huomioinut sitä asiakkaan perus- toimentulotuen päätöksessä. Ensisijaisesti tuki haetaan Kelasta. - Rikosrekisteriote, jos sitä edellytetään työpaikan vastaanottamiseksi. -Harkinnanvarainen toimeentulotuki ruokaa varten (maksusitoumuksen kirjoitettava vain elintarvikkeiden hankintaan).	- Rikosrekisteriote, jos sitä edellytetään työpaikan vastaanottamiseksi.		-Perustoimeentulotukeen oikeutetuille harkinnalla Köpikseen/Kittakalliolle/ Kuhmoisten ruokapisteeseen. max 3 lippua/kk/asiakas. Erityistilanteissa myös kiertaluonteisesti ilman perustoimeentulotuen päätöstä. -Lääkärin lausunnon perusteella välttämättömät, sairauden hoidossa käytettävät lisäravinteet perusosan ruokaosan ylittävältä osalta.			

*1 Vuokravelan myöntäminen on aina harkinnanvaraista. Vuokravelkaan ei myönnetä toimentulotukea toistuvasti. Jos hakija olisi kyennyt maksamaan vuokrat luloillaan tai muista varoistaan, mutta hän on sen sijaan käyttänyt rahat muihin tarkoituksiin, vuokravelkoja ei toimentulotukena myönnetä. Jos asiakas ei ole hakenut toimentulotukea vuokrien maksuun tltä aikaisemmin, asiakkaalla on oltava erityinen syy menettelynsä. Jos vuokravelkoja maksetaan toimentulotuesta, niin asiakkaan kanssa laaditaan poikkeuksetta suunnitelma, jossa korostetaan asiakkaan omaa osallisuutta ja vastuuta asian hoitamiseksi. Tukitoimena voidaan hyödyntää esimerkiksi välitystiliasiakkuutta ja asumistukien siirtämistä suoraan vuokranantajalle.